

Benchmarkanalyse på Voksen handicap:

Resume:

I forbindelse med budget 2017 er det politisk besluttet, at udtage en række områder til benchmarkanalyse. Benchmarkanalyserne foretages på økonomiske data for de udvalgte områder. Nærværende analyse omfatter det specialiserede sociale område.

Sagsfremstilling:

Analysen til budget 2017 er baseret på regnskab 2015. Analysen er en ren økonomisk sammenligning, og indeholder ikke oplysninger om eller behandling af data af faglige, mængdemæssig eller kvalitetsmæssig karakter.

Det er besluttet, at analysen til budget 2017 baseres på de officielle nøgletal fra ECO, og at baseline for analysen fastsættes til det gennemsnitlige udgiftsniveau for kommunerne i Region Syddanmark.

Økonomiske benchmarkanalyser har den fordel, at store mængder af oplysninger hurtigt kan sammenlignes på tværs af kommuner. Analysemetoden er velegnet til at skabe et overblik, identificere tendenser og udvælge områder til yderligere analyse.

Analyseresultatet påvirkes af en række faktorer, som for eksempel lokale politiske prioriteringer, serviceniveauer, mængdeudvikling, konteringspraksis mv. De fremkomne økonomiske potentialer kan således ikke realiseres uden yderligere analyser, og beskrivelse af de reelle muligheder for reduktion af udgiftsniveauet.

Potentiale:

Analysen af det specialiserede sociale område viste helt overordnet, at Svendborg Kommune har et samlet benchmark for område på 106,7 %. Kommunen ligger 6,7 % point over regionsgennemsnittet svarende til ca. 16 mio. kr. I analysen opdeles det specialiserede sociale område i delområder, for at identificer de enkelte områders økonomiske potentialer.

For at belyse et økonomisk potentiale er Svendborg Kommunes udgiftsniveau i 2015 sammenlignet med regionsgennemsnittet. Nedenstående tabel værdisætter det økonomiske potentiale såfremt Svendborg Kommune reducerede udgifterne på de enkelte områder til regionsgennemsnittet.

Handlinger og potentialer	Niveau i Svendborg kommune i analysen i regnskab 2015	Handling	Økonomisk potentiale ved sænkelse til gennemsnitsniveau
Borgerstyret Personlig Assistance	408 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 127,4 til indeks 100, svarende til 321 pr. 18+ årig	4,0 mio. kr.
Forsorgscenter	137 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 102,8 til indeks 100, svarende til 133 pr. 18+ årig	0,2 mio. kr.

Alkoholbehandling	80 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 114,3 til indeks 100, svarende til 70 pr. 18+ årig	0,4 mio. kr.
Stofmisbrugsbehandling	325 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 207,5 til indeks 100, svarende til gennemsnitlig udgift på 150 pr. 18+ årig	8,1 mio. kr.
Dagtilbud	922 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 116,4 til indeks 100, svarende til 792 pr. 18+ årig	6,0 mio. kr.
Botilbud	3.833 pr. 18+ årig	Gennemsnitlig udgift i region Syddanmark er 3.865, svarende til 32 mere pr. 18+ årig	- 1,5 mio. kr.
Handicapbiler	122 pr. 18+ årig	Gennemsnitlig udgift i Region Syddanmark er 147, svarende til 25 mere pr. 18+ årig	- 1,2 mio. kr.
Potentiale samlet			16,0 mio. kr.

På tre områder har kommunen et markant højere udgiftsniveau end regionsgennemsnittet. De tre områder er Borgerstyret Personlig Assistance, dagtilbud og stofmisbrugsbehandling. På baggrund af analysen er det administrationens anbefaling, at de tre områder analyseres yderligere.

Benchmarkanalysen viste desuden, at Svendborg Kommune har reduceret driftsudgifterne på de tilbud som kommune selv driver i perioden 2012-2016. Svendborg Kommunes højere udgiftsniveau kan primært relateres til mængdeudvikling, stigende gennemsnitlige priser på eksternt køb af tilbud samt kommunens fastsatte serviceniveau.

Til budget 2017 er der beskrevet konkrete besparelser på det specialiserede sociale område for 3.7 mio. kr.

Benchmark på det specialiserede sociale område p.b.a regnskab 2015

Social og sundhed
Administration
Svinget 14
5700 Svendborg

jesper.due@svendborg.dk
www.svendborg.dk

1. Indledning

Direktionen i Svendborg Kommune har besluttet, at der i forbindelse med budgetprocessen for budget 2017, skal udarbejdes en benchmarkanalyse for det specialiserede sociale område.

Socialafdelingen har i samarbejde med Økonomi og Udbud i 2015 udarbejdet en lignende benchmarkanalyse. Området blev analyseret i forbindelse med Økonomiudvalgte beslutning om, at der i Svendborg Kommune skal arbejdes systematisk og struktureret med benchmarkanalyser.

September 2016

Sagsid: 14/24523
Afdeling: Administration
Ref.

Hvor benchmarkanalysen i 2015 sammenlignede Svendborg Kommunes udgifter med landsgennemsnit, er kommunernes gennemsnitlige udgiftsniveau i Region Syddanmark udvalgt som benchmarkreference i 2016.

Benchmarkanalysen er struktureret på samme måde som analysen i 2015. Da benchmarkanalysen er udarbejdet på forholdsvis kort tid, er dele af analysen fra 2015 genbrugt.

2. Formål med analysen

Det overordnede formål er at sammenligne nøgletal på tværs af kommuner. Formålet med nøgletal er således at give overblik og bevidstgøre om kommunens udgiftsniveau samt muligheder og prioriteringer.

Der udarbejdes derfor en benchmark analyse af udgiftsniveauer - via kommunale nøgletal - af driftsudgifterne på udvalgte områder. De områder, hvor Svendborg kommune umiddelbart har de højeste indekstal, udtages til yderligere analyse.

Benchmark analysens store force er, at store og komplekse områder - og dermed data - kan sammenlignes relativt simpelt. Det betyder omvendt, at benchmark analyser ikke er eksakt videnskab. Der er en række forbehold i forhold til kontering og omsætning af lovgivningen, der har indflydelse på nøgletallene. De enkelte nøgletal kan sjældent fortolkes isoleret, men hænger sammen med andre nøgletal.

Desuden er det også vigtigt at være opmærksom på, at brugen af færre eller flere ressourcer på et udgiftsområde end andre kommuner, kan være et udtryk for en politisk prioritering af et bestemt område. Endelig er det vigtigt at have for øje, at der er forskel på kvantitet og kvalitet. Nøgletal beskæftiger sig med målelige størrelser, og dette vil i vid udstrækning sige økonomiske forhold. Bruger en kommune således flere ressourcer på f.eks. dagtilbud end kommuner med tilsvarende udgiftsbehov, vil man ud fra en økonomisk-kvantitativ betragtning sige, at den på-

gældende kommune har et højt serviceniveau på området. Dette siger dog ikke i sig selv noget om, hvad pengene bliver brugt til, og om de er anvendt effektivt. Kommunens evne til at løse opgaven effektivt (organisation, ledelse osv.) kan også have betydning.

Afslutningsvis oplistes tre forhold, der generelt gør sig gældende for benchmark analyser.

1. Konteringspraksis – kommuner konterer forskelligt.
2. Omsætning af lovgivning – for eksempel om botilbud er oprettet efter lov om almene boliger eller serviceloven.
3. ECO sammenligner kommuners samlede regnskab på funktioner, i modsætning til kommuners myndighedsudgifter. To forhold er særligt relevante:
  - a. Driftsherreperspektivet - Driver kommunen tilbud på funktionen, så påvirker leverandørernes samlede regnskabsresultat kommunens samlede regnskab på funktionen
  - b. Takstprincipperne - Driver kommunen tilbud på funktionen, så påvirker leverandørernes regnskabsresultater det samlede regnskab på funktionen to år senere, jf. takstprincipperne. Overskud/underskud overføres til leverandøren to år senere og påvirker derfor det samlede regnskab.

3. Kort om det specialiserede sociale voksenområde

I Svendborg Kommune er det specialiserede sociale voksenområde organisatorisk placeret i Socialafdelingen. Socialafdelingen leverer ydelser og tilbud til voksne borgere med funktionsnedsættelser. Målgruppen er handicappede, sindslidende og socialt udsatte borgere.

Socialafdelingen er organiseret i en intern BUM-model. Afdelingen har tre områder – Socialafdelingen Myndighed, Område for dagtilbud og Område for botilbud. Socialafdelingen Myndighed har myndighedsansvaret og bestiller ydelser hos de to leverandører. Socialafdelingen anvender desuden en række udenbys tilbud, der købes hos regionale, private eller kommunale leverandører.

Det specialiserede socialområde refererer lovgivningsmæssigt til Serviceloven og består i grove træk af:

- Støtte i egen bolig
- Midlertidige botilbud
- Længerevarende botilbud
- Stofmisbrugsbehandling
- Behandling af alkoholmisbrug
- Hjælperordninger
- Beskyttet beskæftigelse
- Aktivitets- og samværstilbud
- Handicapbiler

Socialafdelingen har et samlet myndighedsbudget på 274,9 mio. kroner og ca. 1100 aktive sager. 63,5 % af myndighedsbudgettet anvendes på botilbudsområdet, som økonomisk er det største. Det antalsmæssigt største område er dagtilbudsområdet – økonomisk udgør det 12,5 % af Socialafdelingens område.

Generelt for afdelingen gælder, at der hvert andet år udarbejdes kvalitetsstandarder for hovedparten af afdelingens bevillingsområder. Kvalitetsstandarderne fastsætter overordnede rammer for det serviceniveau, kommunen har fastsat. Kvalitetsstandarderne er vejledende, da tilbud og ydelser efter Serviceloven skal bero på en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov. Kvalitetsstandarderne godkendes politisk.

Indholdet på afdelingens tilbud fastsættes i forbindelse med, at tilbuddene etableres og godkendes politisk. Der sker løbende tilpasninger af de overordnede og konkrete rammer på tilbud, for eksempel i forbindelse med budgetforlig, tilsyn og lignende.

De konkrete rammer og måden, hvorpå tilbuddene leverer deres ydelser, aftales med borger og myndighedssagsbehandler i de konkrete sager.

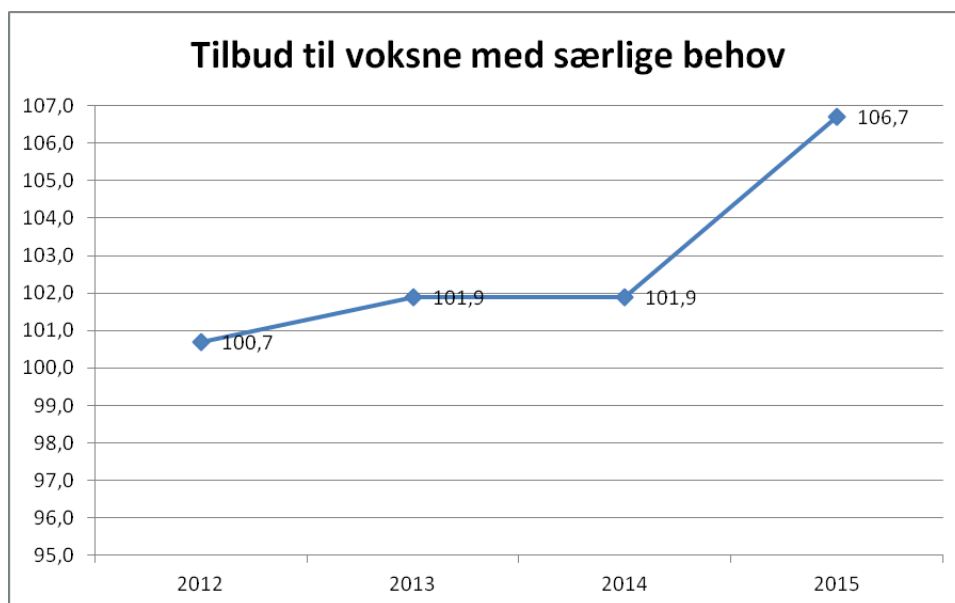
Socialafdelingen har en række strategier, der udgør afdelingens langsigtede styringsmærker – fagligt og økonomisk. Afdelingens overordnede strategi er afdelingens rehabiliteringsstrategi der blev godkendt af Social- og Sundhedsudvalget i 2014.

Samlet overblik over udvikling fra 2012-2015 i Socialafdelingen

Udgangspunktet for denne benchmark analyse er ECO-nøgletal. Analysen suppleres desuden med en analyse af handicapbilområdet. Bilområdet er udvalgt, da området var en del af benchmarkanalysen i 2015, da Svendborg Kommune havde et højt udgiftsniveau sammenlignet med de øvrige fynske kommuner.

Der er ikke ECO-nøgletal for området, så her anvendes data fra Danmarks Statistik.

I nedenstående tabel er Socialafdelingens indekstal for det specialiserede sociale område indsat for årene 2012 - 2015. Indekset repræsenterer Svendborg kommunes samlede udgifter på området sammenlignet med de gennemsnitlige udgifter i Region Syddanmark. De gennemsnitlige udgifter i Region Syddanmark er fastsat som indeks 100.

Figuren viser to overordnede tendenser. For det første er Socialafdelingens indekstal generelt højere end regionsgennemsnittet. For det andet ses det, at Svendborg Kommunes gennemsnitlige udgifter er stigende, set i forhold til gennemsnittet af de øvrige kommuners udgifter.

4. Benchmark analyse på baggrund af udgiftsniveau i 2015

Ovenstående figur viser Svendborg Kommunes samlede udgiftsniveau på det specialiserede sociale område. I nedenstående tabel er de samlede udgifter opdelt i de funktioner, som den kommunale kontoplan er opdelt i. Det giver mulighed for en nærmere analyse af hvert område.

I nedenstående tabel er Svendborg Kommunes ECO-nøgletal for 2015 indsat.

	Svendborg kommune	Smnl. Gruppen	Region Syddanmark	Hele landet
5.32.32 Borgerstyret Personlig Assistance § 96 samt valg af egen hjælper (ældreområdet)	440	469	386	443
5.32.33 Socialpædagogisk støtte § 85	369	1773	805	1282
5.38.42 Botilbud mv. til personer med særlige sociale problemer § 110	73	69	64	113
5.38.44 Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede	80	65	70	81
5.38.45 Behandling af stofmisbrugere § 101	325	184	150	203
5.38.50 Botilbud til længerevarende ophold § 108	2228	1326	1932	1655
5.38.52 Botilbud til midlertidig ophold § 107	1236	906	1128	981

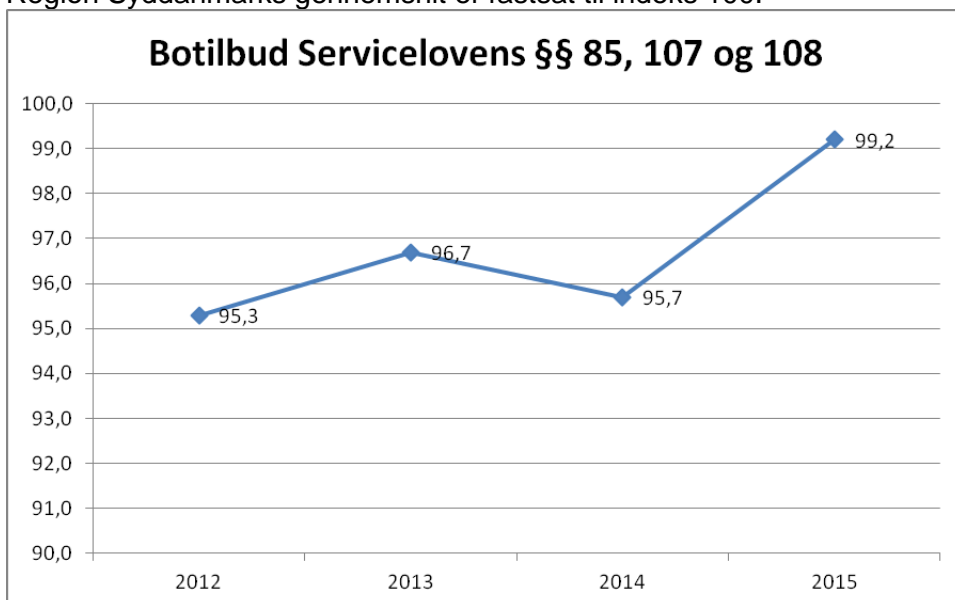
5.38.53	Kontaktperson- og ledsageordninger §§ 97 og 99	97	75	83	96
5.38.58	Beskyttet beskæftigelse § 103	227	222	268	227
5.38.59	Aktivitets- og samværstilbud § 104	695	520	524	543
	I alt excl. Refusionsindtægter	5770	5609	5410	5624

Svendborg Kommunes indekstal er 106,7 set i forhold til Region Syd- danmarks gennemsnit. Kommunens udgiftsniveau er således 6,7 procentpoint højere end gennemsnittet i regionen.

Af ECO-nøgletallene fremgår det at kommunens udgifter på alle funktioner er højere end regionsgennemsnittet. Eneste undtagelser er socialpædagogisk støtte og beskyttet beskæftigelse, dette vurderes dog at skyldes konteringspraksis.

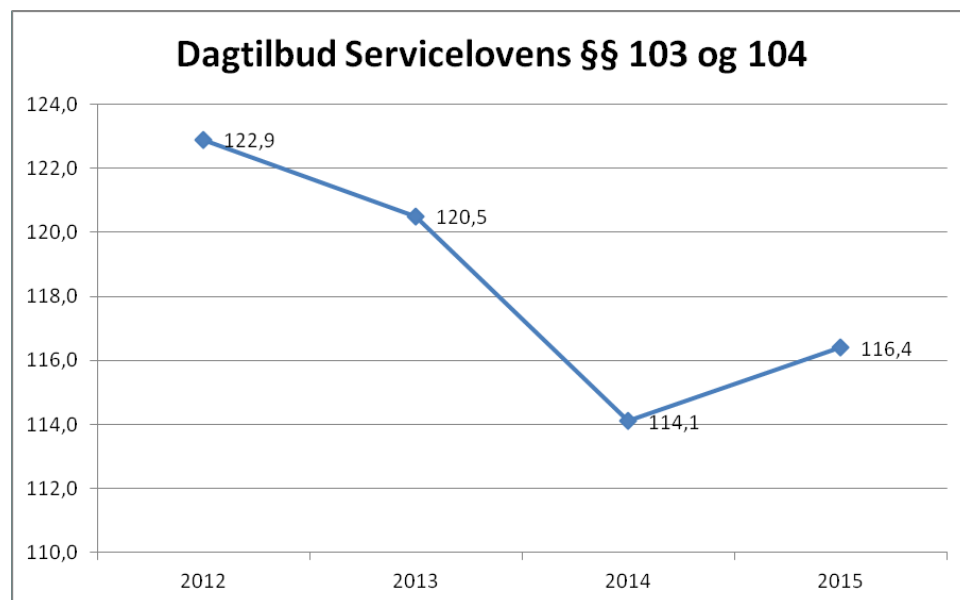
For at eliminere konteringsforskelle er det besluttet at samle alle udgifter vedr. botilbud (SEL §§ 85, 107 og 108) i ét indekstal, og alle udgifter vedr. dagtilbud (SEL §§ 103 og 104) i ét indekstal.

I nedenstående graf er indekstallet for botilbud indsat for 2012 - 2015. Region Syd- danmarks gennemsnit er fastsat til indeks 100.

Af grafen fremgår det, at Svendborg Kommune har stigende udgifter på området, set i forhold til regionsgennemsnittet. Kommunens aktuelle udgiftsniveau er dog fortsat lavere end regionsgennemsnittet.

I nedenstående graf er indekstallet for dagtilbud indsat for 2012 - 2015. Gennemsnit i Region Syddanmark er fastsat til indeks 100.

Nøgletallene viser, at kommunens udgifter til dagtilbud overstiger gennemsnittet i Region Syddanmark markant. Desuden viser tallene, at udgiften er stigende fra 2014 til 2015.

5. Valg af områder til benchmark og valg af sammenligningskommuner

På baggrund af ECO-nøgletal er følgende områder udvalgt til yderligere analyse:

1. Borgerstyret Personlig Assistance (Servicelovens § 96)
2. Botilbud til personer med særlige sociale problemer (Servicelovens §§ 109 og 110)
3. Alkoholbehandling (sundhedslovens § 141)
4. Stofmisbrugsbehandling (Servicelovens § 101)
5. Botilbud (Servicelovens §§ 85, 107 og 108)
6. Dagtilbud (Servicelovens §§ 103 og 104)
7. Handicapbiler (Servicelovens § 114)

Kontaktperson- og ledsageordninger er udeladt af analysen, da området budgetmæssigt udgør et yderst begrænset område.

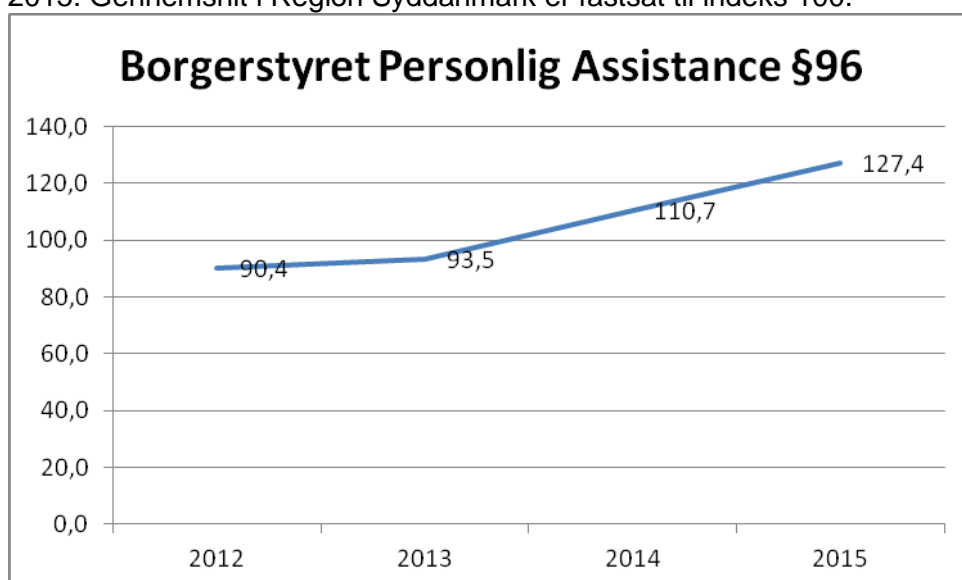

6. Benchmark af de udvalgte områder

6.1 Borgerstyret Personlig Assistance (BPA)

BPA-ordningen er generelt kendetegnet ved at være vanskelig at styre økonomisk. Lovgivningen er ændret således, at borgere der bevilges ordningen for eksempel kan delegerede arbejdsgiveransvaret til en pårørende, en nærtstående eller til et firma. Samtidigt er kommunen forpligtet til at dække alle udgifter en borgere måtte have, der relaterer sig til ordningen. Det har bl.a. resulteret i ekstraordinære store vikarregninger.

I nedenstående graf er indekstallet for BPA-ordningen indsat for 2012 - 2015. Gennemsnit i Region Syddanmark er fastsat til indeks 100.

Nøgletallene viser, at kommunens udgifter til BPA-ordninger overstiger gennemsnittet i Region Syddanmark. Desuden viser tallene at udgifterne er stigende igennem hele perioden.

Nedenfor er kommunens bevillinger og gennemsnitspris indsat for perioden 2012-2015.

	2012	2013	2014	2015
Antal	19,70	20,50	22,00	23,00
Pris	683.420 kr.	672.400 kr.	765.120 kr.	824.130 kr.

Tabellen viser svagt stigende antal bevillinger og stigende gennemsnitspriser.

Særlige kendetegn ved BPA-området i Svendborg Kommune

Området kendetegner sig ved at være et lille område rent antalsmæssigt. I 2015 blev der brugt 19 mio. kr. på BPA-ordningen hvilket svarer til 6,9 % af Socialafdelingens samlede forbrug i 2015.

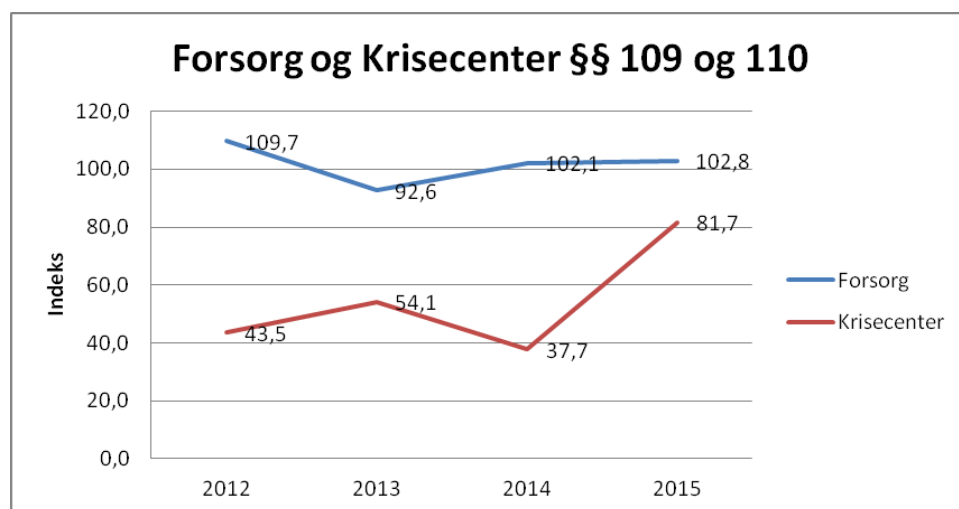
Borgere der er omfattet af ordningen modtager et kontant tilskud som dækker deres udgifter til hjælpere og affødte udgifter. Her udover skal kommunen dække en række udgifter på regning. Det er bl.a. vikardækning og andre uforudsigelige udgifter.

Svendborg Kommune har politisk fastsat et serviceniveau. Serviceniveauet er udmøntet i en kvalitetsstandard og en brugerhåndbog.

6.2 Botilbud til personaler med særlige sociale problemer

Botilbud til borgere med særlige problemer omfatter både kvindekrisecentre og forsorgscentre. Svendborg Kommune driver et forsorgscenter.

I nedenstående graf er indekstallet for henholdsvis kvindekrisecentre og forsorgscentre indsat for 2012 - 2015. Gennemsnit i Region Syddanmark er fastsat til indeks 100.

Nøgletallene viser, at Svendborg Kommune er under indeks på krisecentre og over indeks på forsorgscentre.

Svendborg Kommune køber ganske få pladser årligt på krisecentre og kommunens køb er stabilt på forsorgscentre. Nøgletallene viser også, at indekstallene bevæger sig forholdsvis voldsomt på krisecentre over årene. Dette skyldes, kommunens beskedne køb af pladser. Således kan købet af blot yderligere en plads, ændre markant på indekstallet.

Særlige kendetegn ved området i Svendborg Kommune

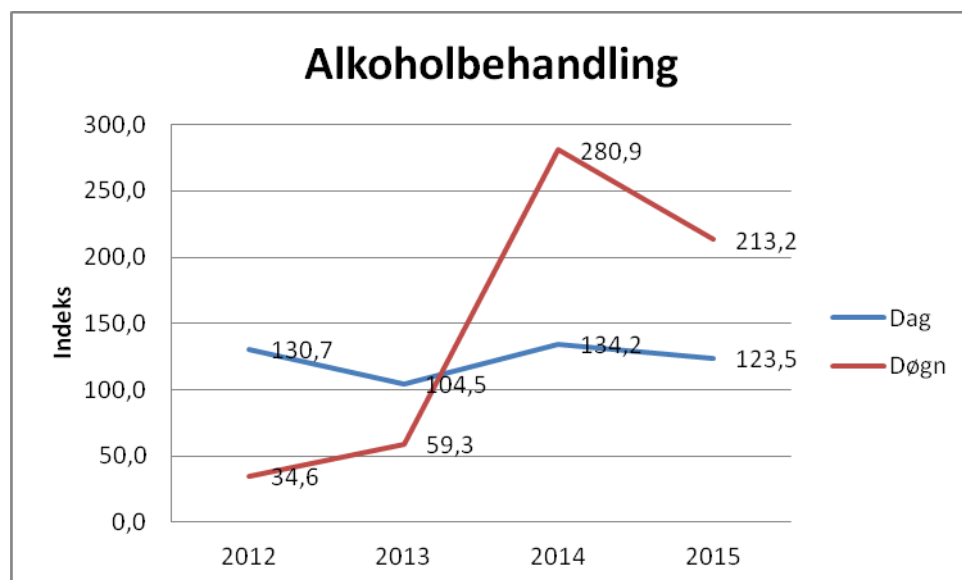
I 2015 blev der brugt 4,2 mio. kr. på området hvilket svarer til 1,5 % af Socialafdelingens samlede forbrug i 2015.

Svendborg Kommune køber primært pladser på kommunens eget tilbud. Der købes et mindre antal pladser eksternt. Området er kendetegnet ved, at borgere selv kan henvende sig på stederne og det er lederen af stedet der har visitationskompetencen.

6.3 Alkoholbehandling

Socialafdelingen driver i dag et ambulante behandlingstilbud til alkoholmisbrugere. Svendborg Kommune køber primært behandlingstilbud på kommunens eget tilbud. Kommunen køber et mindre antal pladser på døgnbehandlingstilbud og eksterne ambulante behandlingstilbud

I nedenstående graf er indekstallet for alkoholbehandling indsat for 2012 - 2015. Gennemsnit i Region Syddanmark er fastsat til indeks 100.

Nøgletallene viser, at Svendborg Kommune generelt set har et højere udgiftsniveau end regionsgennemsnittet, både hvad angår dag- og døgnbehandling. Svendborg Kommune har et særligt højt indekstal hvad angår døgnbehandling.

Særlige kendetegn ved området i Svendborg Kommune

Socialafdelingens samlede udgift til behandling af alkoholmisbrug i 2015 var på 3 mio. kr., hvilket svarer til 1,1 % af den samlede myndighedsudgift på socialområdet.

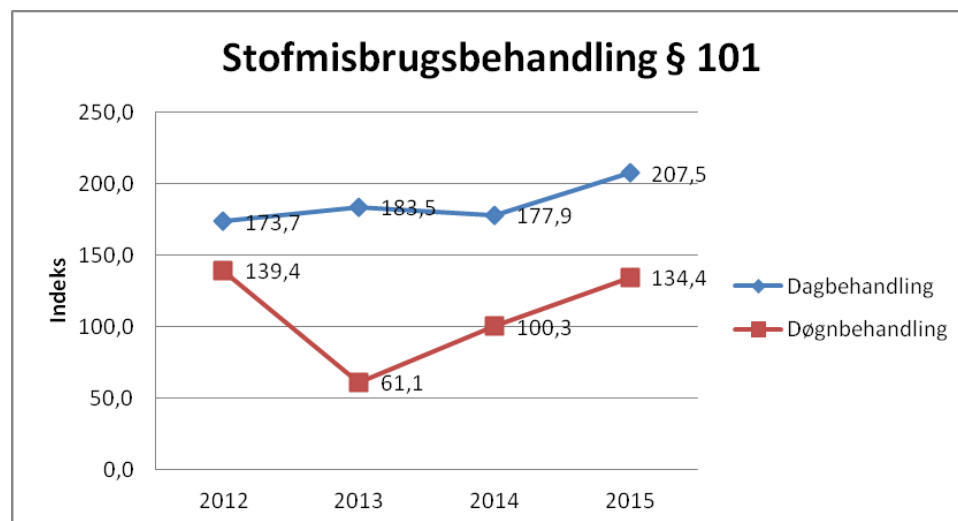
Svendborg Kommune overtog i forbindelse med strukturreformen i 2007 behandlingstilbuddet. På daværende tidspunkt var det kun Odense Kommune og Svendborg Kommune, der drev behandlingstilbuddene på Fyn. Efterfølgende har flere kommuner hjemtaget opgaven, og behandlingstilbuddet i Svendborg Kommune er reduceret i tilsvarende omfang. I dag er der ca. 5 ansatte og en deltids leder ansat i tilbuddet.

Svendborg Kommune driver foruden tilbuddet i Svendborg også en satellitfunktion på Langeland og en på Ærø. Behandlingstilbuddet har til huse i lejede lokaler. Fyns Amt havde indgået langtidslejemål. En forpligtigelse som Svendborg Kommune overtog. Lokalerne er uforholdsmæssigt dyre.

6.4 Stofmisbrugsbehandling

Socialafdelingen driver i dag to ambulante behandlingstilbud til stofmisbrugere. Svendborg Kommune køber primært behandlingstilbud på kommunens egne tilbud. Kommunen køber et mindre antal pladser på døgnbehandlingstilbud og eksterne ambulante behandlingstilbud.

I nedenstående graf er indekstallet for stofmisbrugsbehandling – fordelt på dag- og døgnbehandling indsat for 2012 - 2015. Gennemsnitlig udgift pr. borger i Region Syddanmark er fastsat som indeks 100.

Af grafen fremgår det, at Svendborg Kommune har et højt udgiftsniveau i forhold til regionsgennemsnittet, både hvad angår dag- og døgnbehandling. Tabellen viser desuden stigende udgiftsniveau, set i forhold til regionsgennemsnittet.

Det skal bemærkes, at udgiften til døgntilbud kan variere forholdsvis meget fra år til år. Dette skyldes, at behandlingsforløbene er væsentligt dyrere end dagbehandlingen, så selv en relativ lille stigning i antal forløb kan medføre en betragtelig udgiftsstigning.

Særlige kendetegn ved behandlingstilbuddene i Svendborg Kommune

Socialafdelingens samlede udgift til behandling af stofmisbrug i 2015 er på 13,9 mio. kr., hvilket svarer til ca. 5,1 % af den samlede myndighedsudgift på socialområdet.

Svendborg Kommune har vedtaget en kvalitetsstandard for stofmisbrugsbehandlingen. I kvalitetsstandardens fastsættes bl.a. de tilbud, borgere med et behandlingskrævende stofmisbrug tilbydes. Svendborg Kommune har bl.a. et harm reduktions tilbud. Det er et tilbud, som ikke alle kommuner tilbyder. I forbindelse med vedtagelsen af kvalitetsstandardens er det desuden besluttet at etablere et udvidet pårørendetilbud.

Behandlingscenter Svendborg har generelt tilknyttet flere sundhedsfaglige ressourcer og kompetencer end det gennemsnitlige behandlingstilbud på landsplan. Det er valgt, da det er vurderingen, at det giver de bedste forudsætninger for vedvarende behandlingsresultater.

Behandlingstilbuddene har til huse i lejede lokaler. Tilbuddene overgik til Svendborg Kommune fra Fyns Amt i forbindelse med strukturreformen. Fyns Amt havde indgået langtidsløjemål. En forpligtigelse som Svendborg Kommune overtog. Lokalerne er uforholdsmæssigt dyre.

Det skal bemærkes, at taksterne på kommunens egne tilbud er reduceret med mellem 7,3 % og 16,7 % fra 2012-2016. Driftsudgifterne på kommunens tilbud er således reduceret markant.

Området er desuden kendetegnet ved to modsatrettede mål. På den ene side er der opsat en række målsætninger fra regeringens side, de såkaldte 2020-målsætninger. Målsætningerne handler bl.a. om effektivitet i behandlingen. Det er således også en målsætning, at flest mulige borgere med et behandlingskrævende stofmisbrug får et behandlingstilbud. Svendborg Kommune lever i dag op til 2020-målsætningerne.

Visitationskompetencen til ambulant misbrugsbehandling er delegeret til de ambulante behandlingstilbud, bl.a. af hensyn til reglerne om behandlingsgaranti på 14 dage. Visitationen til døgntilbud varetages af Socialfagligt Center.

Det skal desuden bemærkes, at ud af forbruget på 13,9 mio. kr. relaterer ca. 1,0 mio. kr. til aktiviteter der er ophørt i 2016 eller aktiviteter der ikke har egentlig behandlingsmæssig karakter. Det relaterer sig til dagbehandlingstilbud til unge, som er afviklet i 2016 samt ansættelse af udsattesygeplejerske og sprøjteombytning til aktive misbrugere. De to sidstnævnte tilbud er ikke egentlige behandlingstilbud, men tilbud til socialt udsatte

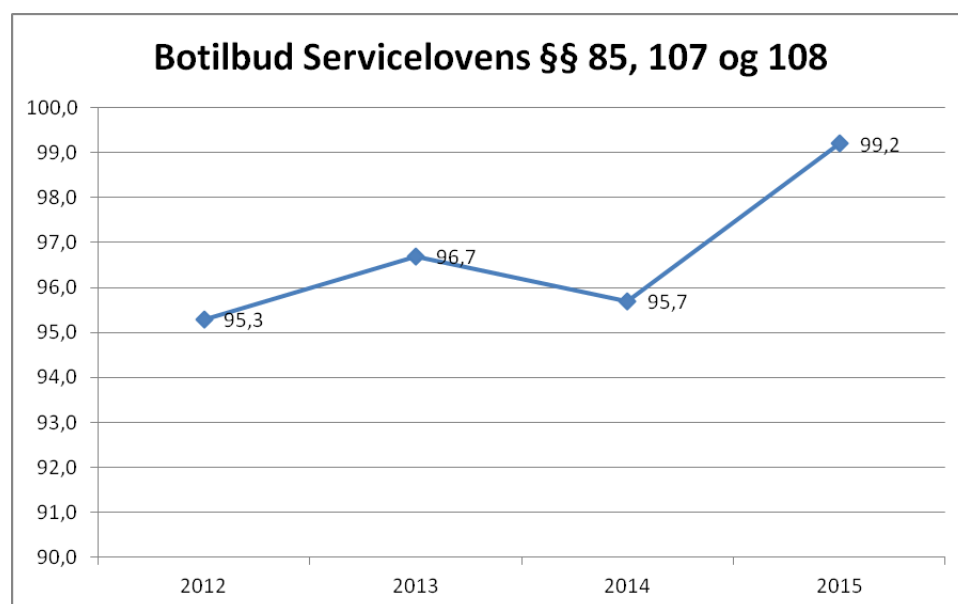
borgere som er etableret i forbindelse med tidligere budgetforlig. Udgifter indgår i fastsættelsen af ECO-nøgletallene pga. konteringspraksis.

6.5 Botilbud

Botilbudsområdet udgør det største område i Socialafdelingen rent økonomisk. Socialafdelingens samlede udgift til området i 2015 var på 174,6 mio. kr., hvilket svarer til 63,5 % af den samlede myndighedsudgift på socialområdet.

Socialafdelingen driver 17 botilbud. Området er generelt kendetegnet ved, at Svendborg Kommune køber forholdsvis mange pladser hos eksterne leverandører. Dette skyldes bl.a., kommunen ikke har den fornødne boligkapacitet til at kunne tilbyde lokale tilbud til samtlige borgere med behov for et botilbud. Samtidigt er der borgere med helt specielle behov, som kræver højt specialiserede tilbud, som kommunen ikke kan drive fagligt eller økonomisk bæredygtigt.

I nedenstående figur er Svendborg Kommunes indekstal for 2012-2015 indsat.

Figuren viser stigende udgiftsniveau, sammenlignet med regionsgennemsnittet. Udgiftsniveau er dog fortsat under regionsgennemsnittet.

I nedenstående tabel er Svendborg Kommunes antal bevillinger og gennemsnitspris indsat for henholdsvis bostøtte, midlertidige botilbud og længerevarende botilbud.

Område	2012	2013	2014	2015
Bostøtte/antal	390,30	408,25	404,00	457,81
Bostøtte/pris	24.500 kr.	30.200 kr.	30.400 kr.	38.810 kr.
Midlertidige botilbud/antal	185,00	177,25	178,09	177,71
Midlertidige botilbud/pris	257.300 kr.	274.400 kr.	301.320 kr.	298.810 kr.
Længerevarende botilbud/antal	128,40	129,83	136,55	145,86
Længerevarende botilbud/pris	787.900 kr.	771.200 kr.	740.800 kr.	754.510 kr.

Tabellen viser en række modsat rettede tendenser. For det første viser den stigende antal bostøttesager og stigende gennemsnitlig pris for bostøtte. Samme tendens ses for længerevarende botilbud. Omvendt er sagstal og gennemsnitlig pris for midlertidige botilbud svagt faldende for perioden.

Samlet set skyldes udgiftsstigning på det samlede botilbudsområde således stigende gennemsnitlige priser og stigende antal bevillinger.

Særlige kendetegn ved botilbuddene i Svendborg Kommune

Svendborg Kommune driver tre store botilbud til borgere med sammensatte og komplekse behov, hvor behovet for støtte er stort. De øvrige 14 tilbud er mindre støttecentre, hvor borgerne har et mindre behov for støtte.

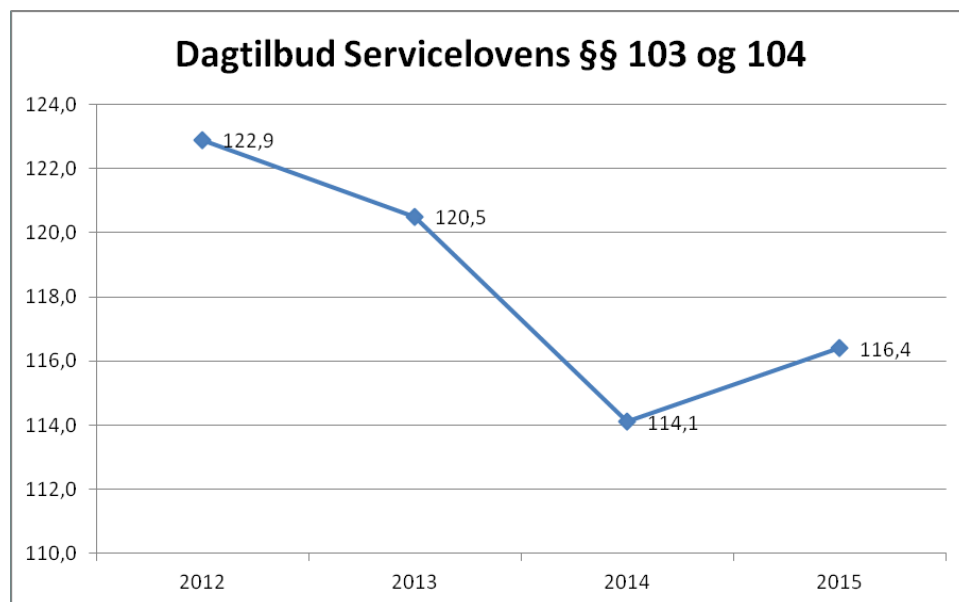
Alle tilbuddene er takstfinansieret. Taksterne på kommunens tilbud har generelt været faldende i perioden 2012-2015. Faldet skyldes politisk vedtagne besparelser og effektiviseringer. Der har i perioden været enkelte udgiftsdrivende tiltag. Især implementering af Socialtilsynet har medført en væsentlig ekstra udgift. Svendborg Kommune er dog kompenseret herfor via lov- og cirkulæremidler.

Svendborg Kommune har nedsat et bevillingsudvalg der godkender alle indstillinger til botilbud. Dette er bl.a. indført for at sikre ensartede bevillingsniveauer på tværs af sagsbehandlergruppen.

6.6 Dagtilbud

Socialafdelingen driver otte dagtilbud. Pladsantallet varierer efter behov. Mere end 250 borgere benytter tilbuddene hver uge. Afdelingen køber desuden en række pladser hos andre kommuner og regioner. Socialafdelingen har en række mindre uvisiterede tilbud, en række tilbud, der er integreret på botilbud og tre større selvstændige dagtilbud - Grønnemoseværkstederne, Impuls og Café Aroma.

Området er bl.a. kendetegnet ved, at borgere, der er visiteret til eller er brugere af de uvisiterede tilbud, benytter tilbuddene i varierende omfang.

Svendborg Kommune har et højt udgiftsniveau på området, sammenlignet med regionsgennemsnittet.

I nedenstående tabel er Svendborg Kommunes antal bevillinger og gennemsnitspris indsat for henholdsvis beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud.

Område	2012	2013	2014	2015
Beskyttet beskæftigelse/antal	126,30	131,17	141,82	135,43
Beskyttet beskæftigelse/pris	87.100 kr.	78.700 kr.	78.760 kr.	76.440 kr.
Aktivitets- og samværstilbud/antal	142,50	144,42	144,27	149,71
Aktivitets- og samværstilbud/pris	163.600 kr.	162.400 kr.	161.400 kr.	160.690 kr.

Registreringen af antal bevillinger siger ikke noget om hvor mange dage der samlet set er bevilliget, men er blot en registrering af unikke hoveder. Det er således ikke muligt, at konkludere noget entydigt på baggrund af tabellen. Men det er den faglige vurdering, at bevillingsniveauet er forholdsvis konstant, hvilket tabellen synes at understøtte. Det stigende indekstal kan skyldes faldende udgifter hos sammenligningskommunerne.

Særlige kendetegn ved dagtilbuddene i Svendborg Kommune

Socialafdelingens samlede udgift til dagtilbud i 2015 er på 34,4 mio. kr., hvilket svarer til ca. 12,5 % af den samlede myndighedsudgift på socialområdet.

Socialafdelingens tilbud kan kategoriseres i to grupper – visiterede og uvisiterede tilbud.

De uvisiterede tilbud har et rammebudget, og de visiterede tilbud har aktivitetsbestemte budgetter. Det højere udgiftsniveau relaterer sig generelt til de aktivitetsbestemte tilbud – Grønnemoseværkstederne, Impuls og Café Aroma samt kommunens køb hos eksterne leverandører, da det er her, der er flest udgifter. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at taksterne på kommunens egne takstfastsatte tilbud er faldet med mellem 2,9 % og 11,8 % fra 2012-2016.

Serviceniveauet på de uvisiterede steder er generelt fastsat politisk. Der er fastsat en kvalitetsstandard for visitation til dagtilbud. Generelt for Svendborg Kommune gælder, at kommunen har et bredt udbud af tilbud. Det er ligeledes kendetegnende for Svendborg Kommune, at serviceniveauet er højt.

Kompetencen til bevilling af dagtilbud er delegeret til den enkelte sagsbehandler. Der tilstræbes en høj grad af fleksibilitet i forhold til op- og nedskrivninger på dagtilbud. Der tages i udvidet omfang hensyn til borgernes ønsker i sagsbehandlingen på dette område.

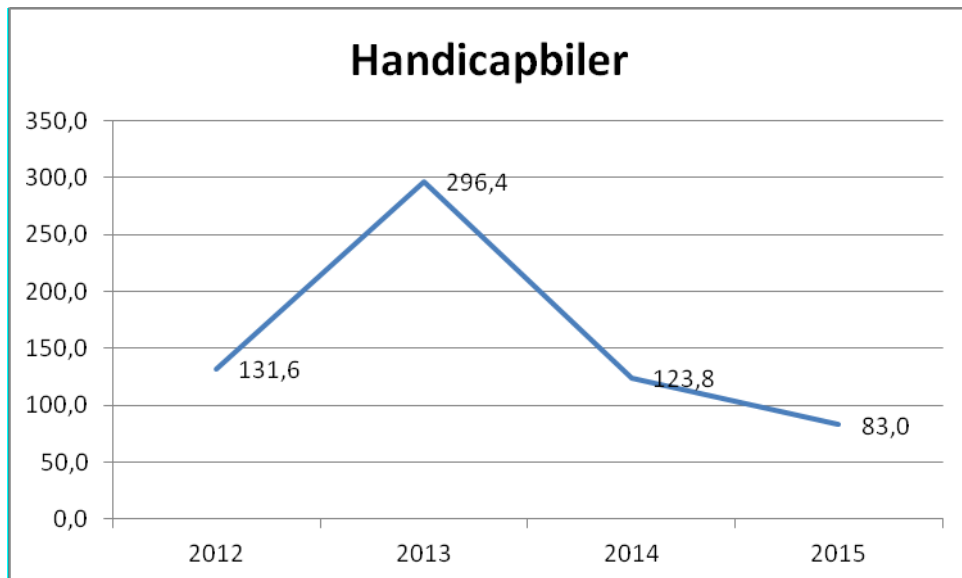
6.7 Handicapbiler

Området har generelt været et prioriteret fokusområde i Socialafdelingen i perioden 2014-2016 grundet en betragtelig udgiftsstigning i 2013. Der er derfor gennemført en sammenligning af regnskab og bevillinger på Fyn i 2013. Der er desuden gennemført en række administrative ændringer på området.

Da området blev analyseret i 2014 viste analysen, at Svendborg Kommune havde indeks 192 i 2013. Altså næsten et dobbelt så højt udgiftsniveau som gennemsnittet blandt de fynske kommuner

Den gennemførte analyse i 2013 af handicapbilområdet viste, at Svendborg Kommune havde flere bevillinger og en højere gennemsnitlig pris pr. bevilling end sammenligningskommunerne. Konklusionen i 2013 var bl.a., at serviceniveauet generelt set i 2013 har været højere end minimumskravet i lovgivningen.

I nedenstående figur er Svendborg Kommunes indekstal for 2012-2015 indsat. Indeks 100 er gennemsnitlig udgift for Region Syddanmark.

Grafen viser faldende udgifter i Svendborg Kommune samt et generelt udgiftsniveau under regionsgennemsnittet.

Særlige kendetegn ved bilområdet i Svendborg Kommune

Socialafdelingens samlede udgift til området i 2015 var på 3,7 mio. kr., hvilket svarer til 1,3 % af den samlede myndighedsudgift på socialområdet.

Området adskiller sig generelt fra de andre områder i nærværende analyse ved, at Svendborg Kommune yder et økonomisk tilskud til borgerne.

Der er ikke fastsat en kvalitetsstandard for området, da hver sag skal behandles med udgangspunkt i den enkelte ansøgers konkrete behov, og lovgivningen fastsætter, hvor stor støtte kommunen kan bevillige. Selve sagsbehandlingen består af en række afgrænsede sagsbehandlings-skridt.

Svendborg Kommune har i denne sammenhæng valgt at købe gangtest samt råd og vejledning i forhold til valg af billigst egnede busser hos Center for Rehabilitering (CRS). Den øvrige sagsbehandling fandt indtil maj 2014 sted i Socialafdelingen.

Flere kommuner har valgt at hjemtage opgaverne fra CRS og varetage dem selv. Her adskiller Svendborg Kommune sig fra øvrige kommuner.

Fra maj 2014 blev der etableret et udvidet samarbejde mellem Socialafdelingen og Hjælpemiddelafdelingen med henblik på at kvalitetssikre sagsbehandlingen, således at der afsættes flere ressourcer til sagsbehandlingen. Modellen er med succes afprøvet og implementeret i Odense

Kommune. Initiativet har på nuværende tidspunkt medført faldende udgifter i 2014.

I 2015 har Svendborg Kommune ligeledes hjemtaget opgaverne fra CRS.

På bilområdet er der nedsat et biludvalg, der har kompetencen til at bevilge biler. Kompetencen til at bevilge særlig indretning er delegeret til den enkelte bilsagsbehandler.

Udviklingen i udgifterne på området viser, at de administrative tiltag har reduceret udgifterne for området betragteligt. I 2016 er bilområdet organisatorisk flyttet fra Socialafdelingen til Ældreområdet, for i endnu større udstrækning at sikre synergi i forhold til det øvrige hjælpemiddelområde.

Potentialer og handlemuligheder

Den gennemførte analyse har bl.a. vist, at Svendborg Kommunes samlede udgiftsniveau, på det specialiserede sociale område, er højere end regionsgennemsnittet. På nogle områder er udgiftsniveauet højere end regionsgennemsnittet og på nogle er udgiftsniveauet lavere. Analysen viste, at især på bilområdet har kommunen et markant lavere udgiftsniveau end regionsgennemsnittet. Botilbudsområdet er det klart største bevillingsområde, set ud fra en rent økonomisk betragtning. Svendborg Kommuner har et marginalt lavere udgiftsniveau end regionsgennemsnittet på botilbudsområdet.

Analysen viste også, at kommunen har et højere udgiftsniveau end regionsgennemsnittet på specielt tre bevillingsområder. De tre områder er stofmisbrugsbehandling, dagtilbud (SEL §§ 103 og 104) og BPA-ordningen.

Analysen viste desuden, at Svendborg Kommunes samlede udgifter til at drive tilbud, er faldende i perioden. Der er gennemført konkrete besparelser og effektiviseringer, der samlet set har reduceret driftsudgifterne på området. Dette gælder for samtlige områder og tilbud i kommunen.

På den baggrund er det den administrative vurdering, at det højere udgiftsniveau primært relaterer sig til tre forhold. For det første skyldes det et stigende behov for foranstaltninger, altså en mængdeudvikling. Der bevilliges for eksempel flere botilbud og bostøtteforløb. Derudover skyldes det, at prisen på køb hos eksterne tilbud er stigende.

Det tredje forhold som vurderes, at medfører et højere udgiftsniveau er den måde hvorpå tilbud til kommunens socialt udsatte borgere er tilgængelige. Svendborg Kommune driver selv botilbud til hjemløse borger og behandlingstilbud til borgere med alkohol- eller stofmisbrug. Det betyder i

praksis, at tilbuddene er let tilgængelige og anvendes i større udstrækning end i byer som ikke har lignede tilbud.

Da årsagerne til det relative højere udgiftsniveau generelt skyldes det fastsatte serviceniveau vil det kræve en politisk godkendelse af eventuelle serviceforringelser. Skal der gennemføres udgiftsreducerende tiltag, anbefales det at der udarbejdes konkrete spareforslag, som kan indgå i kommende budgetforhandlinger.

For at belyse et økonomisk potentiale er Svendborg Kommunes udgiftsniveau i 2015 sammenlignet med regionsgennemsnittet.

Handlinger og potentialer	Niveau i Svendborg kommune i analysen i regnskab 2015	Handling	Økonomisk potentiale ved sænkelse til gennemsnitsniveau
Borgerstyret Personlig Assistance	408 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 127,4 til indeks 100, svarende til 321 pr. 18+ årig	4,0 mio. kr.
Forsorgscenter	137 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 102,8 til indeks 100, svarende til 133 pr. 18+ årig	0,2 mio. kr.
Alkoholbehandling	80 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 114,3 til indeks 100, svarende til 70 pr. 18+ årig	0,4 mio. kr.
Stofmisbrugsbehandling	325 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 207,5 til indeks 100, svarende til gennemsnitlig udgift på 150 pr. 18+ årig	8,1 mio. kr.
Dagtilbud	922 pr. 18+ årig	Reducere udgiften fra indeks 116,4 til indeks 100, svarende til 792 pr. 18+ årig	6,0 mio. kr.
Botilbud	3.833 pr. 18+ årig	Gennemsnitlig udgift i region Syddanmark er 3.865, svarende til 32 mere pr. 18+ årig	- 1,5 mio. kr.
Handicapbiler	122 pr. 18+ årig	Gennemsnitlig udgift i Region Syddanmark er 147, svarende til 25 mere pr. 18+ årig	- 1,2 mio. kr.
Potentiale samlet			16,0 mio. kr.

Borgerstyret Personlig Assistance

Området er kendetegnet ved at have gennemgået forandringer rent lovgivningsmæssigt. Samtidigt har der været en sagstilgang på området, bl.a. som følge af tilflytninger.

Området bør være et særligt fokusområde i de kommende år.

Forsorgscenter

Der er et begrænset besparelspotentiale på området. Her bør der også fremadrettet være særlig fokus på kommunens køb af pladser på eksterne tilbud.

Alkoholbehandlingen

Kommunens udgiftsniveau adskiller sig markant fra regionsgennemsnittet. Specielt kommunens forbrug af døgnpladser er højt. Kommunens ambulante alkoholbehandlingstilbud er et forholdsvist lille tilbud. Det drives af få medarbejdere, og der er forholdsvis stor søgning til området. Tilbuddet bør i større udstrækning sammentænkes med det øvrige behandlingsområde.

Der er udarbejdet spareforslag til budget 2017 på 150.000 kr. på døgnbehandlingsområdet.

Stofmisbrugsbehandlingen

Kommunens udgiftsniveau adskiller sig markant fra regionsgennemsnittet. Området kan med fordel underligges yderligere analyse med fokus på kvalitet og effekt i tilbuddene.

Der er udarbejdet spareforslag til budget 2017 på 350.000 kr.

Botilbud

Området er kendetegnet ved stigende udgifter. Svendborg Kommune har reduceret driftsomkostningerne på egne tilbud i perioden 2012-2016. Kommunens samlede udgifter til køb af botilbud er dog stigende. Dette skyldes mængdeudvikling og stigende priser eksternt.

Der er udarbejdet spareforslag på kommunens egne tilbud til budget 2017 på 1.050.000 kr.

Dagtilbuddet

Udgifterne på området er reduceret frem til 2014. I 2015 stiger udgifterne igen. Igennem hele perioden er kommunens driftsudgifter på egen tilbud reduceret. Området kan med fordel underligges yderligere analyse med henblik på at identificere områder med besparelspotentiale.

Der er udarbejdet spareforslag på kommunens egne tilbud til budget 2017 på ca. 1.250.000 kr.

Handicapbiler

Der er iværksat en række administrative tiltag der har bragt kommunens udgiftsniveau ned. Det er den administrative vurdering, at der er begrænsede muligheder for implementering af yderligere besparelser. Der er udarbejdet et spareforslag til budget 2017 på 700.000 kr.

Samlet set er der udarbejdet spareforslag til budget 2017 på ca. 3,7 mio. kr. på det analyserede område.